

Kohtuasi T-279/03

Galileo International Technology LLC jt

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Kahju hüvitamise hagi — Ühenduse lepinguväline vastutus — Ühenduse globaalse satelliitraadionavigatsioonisüsteemi projekt (Galileo) — Sõna „Galileo” sisaldavate kaubamärkide ja ettevõtete nimede omanike väidetav kahju — Ühenduse vastutus tema organite õigusvastase käitumise puudumisel — Ebatavaline ja eriline kahju

Esimese Astme Kohtu otsus (teine koda laiendatud koosseisus), 10. mai 2006 II - 1296

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. Menetlus — Hagiavaldus — Vorminõuded

(Euroopa Kohtu põhikiri, artikli 21 esimene lõik ja artikli 53 esimene lõik; Esimese Astme Kohtu kodukord, artikli 44 lõige 1)

2. *Kahju hüvitamise hagi — Ühenduse kohtu pädevus*
(EÜ artikkel 235 ja EÜ artikli 288 teine lõik)
3. *Ühenduse kaubamärk — Õigusaktide ühtlustamine — Kaubamärgid — Määruse nr 40/94 ja direktiivi 89/104 tõlgendamine — Kaubamärgi omaniku õigus olla vastu tema kaubamärgi ebaseaduslikule kasutamisele — Kaubamärgiga identne või sarnane tähis*
(Nõukogu määrus nr 40/94, artikli 9 lõike 1 punkt b; nõukogu direktiiv 89/104, artikli 5 lõike 1 punkt b)
4. *Lepinguväline vastutus — Ühenduse institutsiooni poolt tähise kasutamine projekti tähistamiseks*
(EÜ artikli 288 teine lõik)
5. *Lepinguväline vastutus — Tingimused*
(EÜ artikli 288 teine lõik; nõukogu määrus nr 40/94, artikli 9 lõike 1 punkt b; nõukogu direktiiv 89/104, artikli 5 lõike 1 punkt b)

1. Euroopa Kohtu põhikirja artikli 21 esimese lõigu ja artikli 53 esimese lõigu ning Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c kohaselt peab igas hagiavalduses olema märgitud hagi ese ja ülevaade esitatud fakti- ja õigusväidetest. Need täpsustused peavad olema piisavalt selged, et võimaldada kostjal valmistada ette oma kaitse ja Esimese Astme Kohtul hagi lahendada.

Mis puudutab hagiavaldust, milles nõutakse väidetavalt ühenduse institutsiooni poolt tekitatud kahju hüvitamist, siis ei saa ühenduse liikmesriikides registreeritud siseriiklikest kaubamärkidest tulenevate õiguste — nii nagu need on määratletud direktiivi 89/104 kaubamärkide kohta artikli 5 lõike 1 punktis b — rikkumist puudutavaid etteheiteid tunnustada vastuvõetamatuks põhjusel, et hageja jättis esitamata täpsustused nende

siseriiklike õigusnormide kohta, mida on väidetavalt rikutud. Viidet direktiivi artikli 5 lõike 1 punktile b tuleb pidada piisavalt selgeks ja täpseks, kuna see säte ühtlustab kaubamärgiga antavaid õigusi puudutavaid õigusnorme ja määratleb ühenduses kaubamärkide omanike ainuõiguse ning kuna ei ole vaidlustatud seda, et kõnealune säte on üle võetud nende liikmesriikide siseriiklikku õigusesse, kus asjaomased kaubamärgid on registreeritud.

Samas kuna direktiivi artikli 5 lõiked 2 ja 5 piirduvad sellega, et lubavad liikmesriikidel ette näha mainekate kauba-

märkide tugevama kaitse, tuleb selle sätte rikkumist puudutav etteheide vastuvõetamatuks tunnistada, kui hagiavalduses puuduvad andmed asjaomaste kaubamärkide erilise maine ja ühest või teisest siseriiklikust õigusnormist nendele kaubamärkidele tuleneva kaitse üksikasjaliku korra kohta.

põhimõtetega, tehes vajadusel ettekirjutuse millegi tegemiseks või tegemata jätmiseks.

Lisaks ei korva viide direktiivile seoses kolmandates riikides registreeritud kaubamärkidega selliste kaubamärgiõiguste olemuse ja ulatuse täpsustamata jätmist, mis tulenevad väidetavalt asjaomastest ühendusevälistest õigusnormidest.

(vt punktid 36, 40–42, 44 ja 45)

2. EÜ artikli 288 teisest lõigust ja EÜ artiklist 235 tuleneb, et ühenduse kohtul on õigus kohaldada ühenduse suhtes kõiki kahju hüvitamise viise, mis vastavad lepinguvälist vastutust reguleeriva liikmesriikide õiguse ühesugustele üldpõhimõtetele, sealhulgas ka mitterahalist hüvitist, kui see on kooskõlas nimetatud

Ühendusesisese siseriikliku kaubamärgi omanikule antud ühetaoline kaitse, mis tuleneb direktiivi 89/104 kaubamärkide kohta artikli 5 lõikest 1, mille kohaselt annab selline kaubamärk omanikule õiguse „takistada kõikidel kolmandatel isikutel” kasutada tema kaubamärki, kujutab endast liikmesriikide õigusest tulenevat ühesugust üldpõhimõtet EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses. Kaubamärkide osas on direktiivi 89/104 eesmärk see, et registreeritud siseriiklikele kaubamärkidele antakse kõikides liikmesriikides ühetaoline kaitse, ning direktiivi artikli 5 lõige 1 ühtlustab ühenduses kaubamärgiga antavaid õigusi puudutavaid õigusnorme. Määruse nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta, mis EÜ artikli 249 teise lõigu kohaselt on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides, artikli 98 lõikes 1 nähakse ette, et kui ühenduse kaubamärkide kohus leiab, et kostja on rikkunud ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi või ähvardanud neid rikkuda, teeb ta korralduse, „millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate toimingute jätkamine”, ning võtab meetmed kõnealusest keelust kinnipidamise tagamiseks.

Olgugi et on tõsi, et kaubamärgi omaniku ühetaolist kaitset rakendatakse liikmesriikides siseriiklike pädevate kohute menetlusliku võimaluse kaudu teha otsuseid, mis keelavad kostjal rikkuda asjaomasest kaubamärgist tulenevat õigust, ei saa ühendust põhimõtteliselt ilma jätta samalaadsest menetluslikust võimalusest ühenduse kohtus, kuivõrd ühenduse kohtu ainupädevuses on lahendada hagi, millega nõutakse ühendusele süüks pandava kahju hüvitamist.

miseks saab kõnealuseid sätteid rikkuda seega üksnes juhul, kui on tõendatud, et kasutamine on toimunud selliste kaupade või teenuste tähistamiseks, mis on kas sarnased või identsed asjaomaste kaubamärkidega hõlmatud kaupade ja teenustega, ning et tegemist on majanduslikku tulu taotleva ärilise tegevusega.

(vt punktid 105, 106, 111 ja 114)

(vt punktid 63–67)

3. Direktiivi 89/104 kaubamärkide kohta artikli 5 lõike 1 punkti b ja määruse nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta artikli 9 lõike 1 punkti b sätted seavad kaubamärgi omaniku kaitse eelduseks esiteks segiajamise tõenäosuse olemasolu, mis tuleneb asjaomase kaubamärgi ja tähisega hõlmatud kaupade või teenuste identsusest või sarnasusest, ning teiseks selle, et asjaomase tähise kasutamist kolmanda isiku poolt saab kvalifitseerida kasutamiseksena „kaubandustegevuses“.

4. Ainult ühenduse institutsioonidele või organitele süüks pandavad teod või käitumine võivad olla ühenduse lepinguväliselt vastutusele võtmise aluseks. Väidetav kahju peab piisavalt otseselt tulema süüks pandavast käitumisest, st käitumine peab olema kahju tekkimise määrav põhjus. Seevastu ei ole ühendusel kohustust hüvitada oma organite tegevuse kõik, isegi kaudsed, kahjulikud tagajärjed.

Mis puudutab asjaolu, et institutsiooni poolt ühenduse projekti tähistamiseks valitud tähist kasutavad erakapitalil põhinevad ettevõtjad, kes on kõnealusest projektist huvitatud, oma majandustegevuses, siis ei saa ühendust vastutusele võtta, kuna selline kasutamine põhineb nende ettevõtjate vabal valikul. Kuna ettevõtjatelt eeldatakse ühenduse õiguse

Ühenduse institutsiooni poolt tähise kasutamine ühenduse projekti tähista-

ja kaubamärgiõiguse tundmist, siis näib kohane leida, et asjakohaste õigusnormide alusel vastutavad nad ise oma tegevuse eest turul. Järelikult tuleb sellist valikut pidada väidetava kahju otseseks ja määravaks põhjuseks ning komisjoni võimalik kaasaitamine kahju tekkimisele on liiga kaudne selleks, et asjaomaste ettevõtjate vastutuse saaks panna komisjonile.

(vt punktid 129, 130, 132, 134 ja 135)

5. Juhul kui kahju on tekitatud ühenduse institutsioonide tegevusega, mille õigusvastatus ei ole tõendatud, võib ühenduse lepinguvälist vastutust kohaldada siis, kui on täidetud kõik kohustuslikud tingimused: kahju tekkimine, põhjuslik seos kahju tekkimise ja ühenduse institutsioonide tegevuse vahel ning asja-

omase kahju ebatavaline ja eriline iseloom. Mis puudutab kahju, mida võib ettevõtjatele tekitada ühenduse institutsioonide tegevus, siis on kahju ebatavaline juhul, kui see ületab asjaomases sektoris tegutsemisele omaste majandusriskide piire.

Selles suhtes ei saa kahju, mida ühenduse institutsioon on tekitanud teatava sõna kasutamisega projekti tähistamiseks, pidada sellise riski piire ületavaks, mis on omane sama sõna kasutamisele kaubamärgina, kuna valitud sõna omaduste tõttu riskis kaubamärgi omanik vabatahtlikult sellega, et keegi teine võib õiguspäraselt, st kaubamärgist tulenevaid õigusi kahjustamata, sama nimega sellist projekti tähistada.

(vt punktid 147–150)